

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse-forenkling av underskriftskrav ved elektronisk innsending til Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Vi viser til brev av 8. juli 2009 hvor det anmodes om høringsuttalelse over forslag fra Nærings- og handelsdepartementet om å endre enhetsregisterloven og foretaksregisterloven slik at underskriftskravet ved elektronisk innsending av meldinger til Enhetsregisteret og Foretaksregisteret blir forenklet.

Etter telefonsamtale 7. oktober med underdirektør Berger i nærings- og handelsdepartementet er svarfristen utsatt til 15. oktober.

Skattedirektoratet er positiv til endringer som legger til rette for økt elektronisk innlevering av meldinger til det offentlige, men ønsker å komme med følgende kommentarer:

Altinn ble satt i drift våren 2004. Skatteetaten hadde de fleste skjemaene som ble satt i drift fra starten.

Den tekniske løsningen for elektronisk signatur ble utviklet uten at det var blitt utredet hvem som hadde rett til å underskrive de forskjellige skjema som sendes inn via Altinn. Ved utforming av den tekniske løsningen var det imidlertid lagt opp til at personer som er registrert med roller i Enhetsregisteret, for eksempel styreformann eller daglig leder, skulle være de som også kunne underskrive skjema. Alternativt kunne disse personene delegerer rettighetene til å underskrive særskilt angitte skjema. Dette er fortsatt den teknisk mulige løsningen for elektronisk underskrift i Altinn.

Når Altinn våren 2004 var klar til driftssetting ble det satt mer fokus på hvem som skal og kan underskrive de enkelte skjema. Dette kan variere etter organisasjonsform, men også være begrenset i vedtekter for det enkelte selskap eller organisasjon.

For det juridiske miljøet i Skattedirektoratet viste det seg først våren 2004 at den tekniske løsningen hadde de begrensinger som nevnt. Videre at en del opplysninger om hvem som har rett til å underskrive ikke er registrert i Enhetsregisteret, samt at mye er registrert i såkalte fritekstfelt. Slik datasystemet hos Brønnøysundregistrene er konstruert er det ikke mulig å bruke opplysninger fra fritekstfelt som grunnlag for hvem som kan underskrive skjema i Altinn. Dette skyldes at det er en automatisk integrering mellom datasystemet til Enhetsregisteret og Altinn. Opplysningene om rolleinnhavere kan bare hentes fra datafelter der rolleinnhaver er utfyllt med et eksakt fødselsnummer fra Folkeregisteret.

Denne forhistorien resulterte i at når Altinn våren 2004 skulle settes i drift for en del skjema fra Skatteetaten ble det besluttet at styreformann eller daglig leder, samt innehaver i enkeltpersonforetak kunne underskrive og sende inn skjema via Altinn. Beslutningen ble tatt først og fremst fordi det var den løsningen som det var mulig å gjennomføre ut fra de rammebetingelser som registrerte opplysninger i Enhetsregisteret og teknisk løsning i Altinn tillot.

Vi registrerer at forslaget som nå fremmes av Nærings- og handelsdepartementet har samme tilnærming, men at det ikke foretas en vurdering av de juridiske aspekter ved å lempe kravet til hvem som kan underskrive en registermelding.

Krav til underskrift via Altinn contra på papir

Forslaget innebærer forskjellig krav til underskrift mellom registrering via Altinn og på papir. En registrering i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret har rettsvirkninger, for eksempel ved at de registrerte opplysningene har betydning for tredjemanns rettsstilling når denne er i god tro. Se enhetsregisterloven § 24 og foretaksregisterloven § 10-1. Videre er styremedlemmene i et aksjeselskap personlig og solidarisk ansvarlig for manglende innbetalt aksjekapital, når denne er bekreftet innbetalt i melding til Foretaksregisteret, jf aksjeloven § 2-19 og allmennaksjeloven § 2-19.

På den bakgrunn stiller vi spørsmål ved hvor gjennomtenkt det er å senke kravet til hvem som kan skrive under på en slik melding. Vi kan ikke se at det spørsmålet er drøftet.

Videre mener vi det bør vurderes nærmere virkningene av å ha forskjellig krav til hvem som kan melde endringer avhengig av medium. Det vil bety at en juridisk transaksjon får forskjellig krav til notoritet og i praksis gyldighet avhengig av medium.

Forholdet til selskaps- og organisasjonsretten

Vi kan for øvrig ikke se at forslaget er vurdert i forhold til selskaps- og organisasjonsretten. Det argumenteres for forslaget ut fra praktiske hensyn, men det synes ikke å ha vært vurdert hvorvidt en slik endring er problemfri i forhold til eksempelvis aksjeloven eller vedtektene i en organisasjon eller forening. Det forholdet bør etter vår oppfatning vurderes og avklares.

Vi stiller også spørsmål ved at de nye underskriftsbestemmelsene skal utformes som en forskriftsbestemmelse, og kun bygge på en fullmaktsbestemmelse i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven.

Bestemmelsen kan bli tilsidesatt dersom det viser seg at den nye bestemmelsen er i strid med eksempelvis aksjeloven kapittel 6 – II. I så tilfelle vil det være motstrid mellom en lovbestemmelse og en forskriftsbestemmelse, og da må lovbestemmelsen gå foran.

Forholdet til annen lovgivning og regelverk må vurderes nærmere, herunder også forholdet til vedtekter i selskaper, organisasjoner eller foreninger. Det bør også vurderes om særskilte nye og mer lempelige bestemmelser om underskrift må plasseres i disse lovene i tillegg til i både selve enhetsregisterloven og foretaksregisterloven.

Samordnet registermelding omfatter også søknad om registrering i merverdiavgiftsmanntallet

I høringsnotatet kommenteres det ikke at registermeldingsordningen i Altinn også omfatter søknad om registrering i merverdiavgiftsmanntallet. Vi savner følgelig en nærmere vurdering av hvilke konsekvenser en lemping av underskriftskravene vil kunne få for slike søknader.

I papirformat er søknaden til merverdiavgiftsmanntallet separat i en del 2, mens i den elektroniske versjonen er spørsmålene integrert. Bakgrunnen for det er at den elektroniske versjonen av registermeldingen er et såkalt intelligent skjema, der man i utgangspunktet bare blir stilt relevante spørsmål avhengig av tidligere svar. Skjemaet er derfor utarbeidet i samarbeid med Skattedirektoratet.

Merverdiavgiftsloven har ingen bestemmelse som omhandler krav til underskrift ved registrering i avgiftsmanntallet. Det bør derfor vurderes inntatt en bestemmelse i merverdiavgiftsloven om krav til underskrift eller presiseres i enhetsregisterloven/foretaksregisterloven at søknad om registrering i avgiftsmanntallet også omfattes.

Etter vår vurdering bør forslaget inneholde også enten en særskilt bestemmelse om krav til underskrift i merverdiavgiftsloven, alternativt at bestemmelsene i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven uttrykkelig presiserer at den også gjelder for søknad om registrering i merverdiavgiftsmanntallet.

Skattedirektoratet mener det også bør vurderes å stille krav til hvem som skal kunne underskrive registreringsmeldingene i Altinn.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Heide Lindsjörn
seksjonssjef
Rettsavdelingen, foretaksskatt
Skattedirektoratet

Tor Willumsen
seniorskattejurist